

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

De viribus, quæ in vita tantum insunt, & quæ post mortem. Cap. XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

De viribus, quæ in vita tantum insunt, & quæ post mortem. CAP. XIV.

PERPENDERE, ac intueri par est functiones præ-insignes aliquas, immò maiorem eorum partem, quæ in vita tantum operantur, post autem interitum hebetantur, & euanescent, & ratiō aliquibus inseruiunt. Luporum oculi vocem, catoblepa verò, & basiliscus confessim adimunt vitam; moratur echeneis nauigiorum impetus; struthio, camelus ferrum cōcoquit, non iam emortui id operantur, quod nil penitus liquidò agunt: emoritur enim, & dēperit virtus illa, vita iam euanscente, immò si partes eius ex eis eligendæ sunt, è viuis p̄tendendæ sunt. Ideo in Naturalis Magiæ præceptis non temere sancitum puto: si quæ ex animalibus consequi possunt, ijs iam viuis demere, fueritq; præstantius, si id fieri potest, vt in vita supersint, animantis iam expirantis debilitatur, & elanguescit virtus illa. Anima enim, inquit Albertus, his confert multum, quæ in animalibus gignuntur: interitus enim, aut corruptio peruerit ea, & præcipue si naturalis, quū corruptis humotibus emoriuntur: viua longè secus operari sunt solita, viresq; luculentiores habent. Observatur id multum Medicorum ad stipulatum, cæterorumq; qui huiusmodi studio nauant operam. Si extrahentur è ranis linguæ, è pastinacis radij, lapides ex animalium capitibus, aut oculi, aut aliquid, vt opportunè operentur, non enim è mortuis illis, sed adhuc vita fruentibus, viuaque in aquam proiiciantur, & viuant, vt non insita eius virtus depereat, & flaccescat, sed virtutis exuperantia ad agendum promptiora euadat. Nec aliter in omnibus id imitemini, quod verbis parcentes, omittimus. Nec manus in rebus vita carentibus perspicere licet, remanent enim proprietates aliquæ sic consociatae, vt operari non desinat, immo & valentius multo. Lupi sic ouibus sunt exitio, vt odium post interitum seruent: nam si lupina pelle tympanum accommodabis, inter cætera ex ouibus pulsatum audies, silentibus sonoris omnibus, & obmutescere ea faciet, ex visi, vel lupi corio confectum,

C

& pulsatum longè equos abigit, & fugat. Et si ex omnibus eorum intestinis chordæ in lyris tangentur, obstruent, nec temperamentum vñquam efficient. Dissidet hyæna cum panthera: vnde qui hyænae corio se loricat iam mortuæ, fugiunt quæque, nec cōgredi quidem suscipiunt: & si eorum pelles è regione aduersantes suspenses, pantherarum pelles pili defluunt; leonis pellis cæterorum animalium pelles absunt, & erodit, lupinæ vero quoque agnorum: & reliquorum alituum pennæ aquilinis permistæ in tabem resoluuntur, & per se decidunt. Aduersantur sibi florus, & ægithus, & tam est eorum pertinax odium, vt mortuorū sanguis simul commisceri non posse dicatur. Amant columbæ tinunculum, vt diximus, & in columbarijs repositus mortuus, amorem loci conciliat, vt post mortē amicum ament. Nec herbæ, simplicia que cætera operari desinunt, quia iam detruncata, aut sicca depereant, sed iam validæ eis quoque vires prævalent. Tu autem considera, & aequamente librato, ne te in operando decipiant, qui mirabília operari affectas.

Simplicia omnia statim exerceri temporibus, & pariter parari debent. C A P. XV.

DI X I M V S à cœlo inferioribus rebus vim elargiri, & maximè plantis, propterea nos statim omnia parare debere temporibus, nec id prætereundum esse censemus: nam vt cœlum varias reddit anni constitutiones, ita & plantas variat, ad incrementum autem, alimentumq; plurimum cœli téperies, vt dixit Theophrastus, & in torū anni conditio iuuat. Vnde non ab re est, quod prouerbio dicitur, annū producere fructum, nō aruum. Id autem dupli modo intelligendum, uno vulgari & communiter, altero peculiari. Primo modo docet Diocorides. Verum in primis curam impēdere oportet, vt suis temporibus singula, & demetantur, & recōdantur, certe enim pro horum ratione aut valent viribus, aut euāido, nulloq; munere funguntur. Serena igitur cœli constitutione demetenda sunt. Sic si non suo tempore, & opportune colliguntur, minus viribus valent, aut si per